

МОЙЫНҚҰМ

ТАҢЫ

МОЙЫНҚҰМ
АУДАНДЫҚ
ГАЗЕТИ

№22
(7005)
жұма
15 наурыз
2024 жыл

ГАЗЕТ 1965 ЖЫЛДЫҢ 1 ШІЛДЕСІНЕН БАСТАП ШЫҒАДЫ

moynqum.kz

moinkum_tani@mail.ru

ПРЕЗИДЕНТ

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ЖОҒАРҒЫ СОТ ТӨРАҒАСЫ АСЛАМБЕК МЕРҒАЛИЕВТІ ҚАБЫЛДАДЫ

Президентке сот төрелігінің сапасын жақсарту үшін қабылданып жатқан шаралар жөнінде баяндалды.

Асламбек Мерғалиевтің айтуынша, аналитикалық блок айтарлықтай күшейтіліп,

Жоғарғы Соттың жалпы нормативтік қаулыларының үшінші бөлігіне түзетулер енгізілді. Бұдан бөлек, тергеу кезінде азаматтардың құқықтарын қорғау деңгейі жақсара түсті. Қамауға алу түріндегі бұлтартпау шарасына

санкция беруден бастартатын жағдайлардың және алқабилердің қатысуымен сотта қаралатын істердің саны мен бітімгершілік келісіммен аяқталған азаматтық даулардың үлесі артты.

Сонымен қатар Мемлекет басшысына сот реформасының барысы туралы мәлімет берілді. Мысалы, депутаттық корпуспен бірлесе отырып, Президенттің тапсырмаларын жүзеге асыруға бағытталған заңнамалық түзетулер жөнінде бастама көтерілді. Атап айтқанда, заңды өрескел бұзғаны үшін тәртіптік іс қозғау институтын қайта қарау, сот төрелігінің сапасын тексеретін комиссия жұмысын жетілдіру, дербес кассациялық саты құру ұсынылады.

Кездесу соңында Қасым-Жомарт Тоқаев заң үстемдігін қамтамасыз ету, сондай-ақ азаматтар мен кәсіпкерлердің құқықтарын және заңды мүдделерін қорғау ісінде сот жүйесі ерекше рөл атқаратынын атап өтті. Мемлекет басшысы сот жүйесін одан әрі реформалау жұмыстарын жалғастыру маңызды деп санайды.

Ақорда. kz.

ОБЛЫС ТЫНЫСЫ

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫНДА БИЫЛ 11 ЕЛДІ МЕКЕН ТАБИҒИ ГАЗБЕН ҚАМТЫЛАДЫ

Жамбыл облысының әкімі Ербол Қарашөкеевтің төрағалығымен өткен кезекті аппараттық кеңесте жылыту маусымының өту барысы қаралды.

Энергетика және тұрғын үй коммуналдық шаруашылығы басқармасы басшысының міндетін атқарушы Дамир Тұңғатовтың айтуынша, жылыту маусымы кезеңінде жылу көздері мен инженерлік-инфрақұрылым желілерінде і сипаттағы бұзушылықтар мен авариялар орын алмаған.

Дегенмен, сыртқы ауа температурасы күрт төмендеп, желдің екпіні секундына 28-30, 35-40 метрге дейін болуына байланысты кейбір аудандарда кернеуі 35-10-0,4 кВ электр желілерінде өшу жағдайлары тіркелген. Бұл орайда жедел әрекет ету топтары жасақталып, қайта қалпына келтіру жұмыстары дер кезінде жүргізілген.

Облыс бойынша 9 негізгі жылу энергетика кешені және 593 автономды қазандық бар. Олармен өңірдегі 1 646 көпқабатты тұрғын үй мен әлеуметтік маңызы бар 1 737 нысан жылытылады.

Ербол Қарашөкеев ағымдағы жылыту маусымы қалыпты өтіп жатқанына қарамастан, тұрғындар тарапынан жылуға қатысты шағымның көп түсетінін ашып айтты. Сондықтан, алдағы жылыту маусымына дайындықты ерте бастап, бақылау мен өндіріс жұмыстарын күшейту қажеттігін ескертті. Бірқатар нысандардағы құрылыс, реконструкциялау, жөндеу жұмыстарын қысқа мерзімде аяқтау қажеттігін тапсырды.

Сондай-ақ, аймақ басшысы М-1 магистралдық жылу желісі Тараз қаласының орталық көшесінен өтуіне байланысты қала әкімдігі тарапынан құрылыс-монтаж жұмыстары мен автокөлік қозғалысының кестесі бекітіліп, жылу магистралының бойында орналасқан сауда нүктелерінің иелерімен демонтаж жұмыстарын жүргізу қажеттілігі жөнінде жүйелі түсіндірме жұмыстарын жүргізуді жүктеді.

Күн тәртібіндегі екінші мәселеге сәйкес, облыс аумағындағы елді мекендерді газдандыру мәселесі сараланды.

Өткен жылы өңірдегі 36 елді мекенде газдандыру құрылысы іске асып, 11 елді мекен (9 мың адам) табиғи газға қосылған. Нәтижесінде, облыстың газбен қамту деңгейі халық санымен 91,1 пайызға жеткен. Қалған 25 елді мекендегі (55,6 мың адам) құрылыс жұмыстары 2024 жылға өтпелі болған.

Биыл 11 елді мекендегі 17 мың тұрғынды табиғи газбен қамту жоспарлануда. Сол арқылы көрсеткіш 92,4 пайызға артады деп көзделуде.

Кеңес қорытындысы бойынша, облыс әкімі жауаптыларға 2024-2025 жылдардағы жылыту маусымына дайындық кезіндегі жөндеу жұмыстарын бекітілген кестеге сәйкес атқарылуын бақылау, ағымдағы жылыту маусымы барысында коммуналдық қарыздарды өтеу бойынша тұрғындар арасында түсіндірме жұмыстарын жүргізу, ауыл-аймақты газдандыру мақсатында жүзеге асырылатын инвестициялық жобалар шеңберінде ақпарат беруді ұйымдастыруға қатысты нақты міндеттер жүктелді.

Жамбыл облысы әкімінің баспасөз қызметі.

НАУРЫЗ 10 КҮН ТӨЙЛЕНАДЫ

Наурыз – ата-бабадан мирас болып жеткен ұлық мерекенің бірегейі. Көне парсы тілінде «Жаңа күн» мағынасын беретін айтулы мейрам еліміздің ынтымағы мен бірлігінің айғағы іспетті. Ұлыстың ұлы күні биыл жаңаша сипат алып, көкжиегі кеңейіп отыр. Осыған орай кеше Президент жанындағы орталық коммуникациялар қызметінде Наурыз мейрамын атап өтуге қатысты брифинг өтті. Іс-шарада сөз алған Мәдениет комитеті төрағасының орынбасары Сәбит Барлыбаев ақжолтай хабарды жеткізді.

– Биылдан бастап Мемлекет басшысының ұсынысымен еліміздің барлық өңірінде Наурыз мерекесін жаңа форматта өткізу жоспарланып отыр. Мерекені 14-24 наурыз аралығында өткізу ұсынылды. Наурыздың бірегей логотипі бекітіліп, еліміздің барлық аймағына таралды. Тарихи тұрғыдан алғанда он күнге жалғасатын бұл іс-шара Наурыз-нама деп аталады. Әрине, ұлық мейрам туралы деректер біздің ұлы философтарымыз Махмұд Қашқари, Мәшһүр-Жүсіп Көпейұлы, Мұхтар Әуезовтің еңбектерінде көрсетіліп жазылған. Ал енді Наурыз-намаға келетін болсақ, 14 наурыз – Көрісу күні, амал мерекесі деп те аталады. Бұл еліміздің батыс өңірлерінде сақталған. Бүгінгі күні аталған мерекені барлық аймақтарда тойлау ұсынылды. 15 наурыз – Қайырымдылық күні деп белгіленді. Қоғамға қайырымдылық мәдениетін сіңіріп, жана-шырылық пен өзара қолұшын беру құндылықтарын қалыптастыруымыз қажет. 16 наурыз – Мәдениет және ұлттық салт-дәстүр күні аталып өтеді. Мәдениетіміз бен өнерімізді насихаттауға арналып, республика бойынша түрлі іс-шара ұйымдастырылады. 17 наурыз – Шаңырақ күні деп белгіленді. Отбасылық құндылықтарды дәріптеуге, бұл кезде енегелі ұрпақ тәрбиелеген үлгілі отбасыларға арналған іс-шаралар өтеді. Ақсақалдарымыз жас отбасыларға бата береді. 18 наурыз – Ұлттық киім күні. Еліміздің барлық өңірінде ұлттық киімімізді насихаттауға бағытталған түрлі іс-шара жоспарланған. 19 наурыз – Жаңару күні көктемгі ағаш егу дәстүрімен жалғасады. 20 наурыз – Ұлттық спорт күні еліміздің барлық аймақтарында түрлі жарыстар ұйымдастырылады. 21 наурыз – Ынтымақ күні жалпы халық бір-біріне деген сый-құрметтерін артырып, татулық пен бірлікті насихаттауға арналады. 22 наурыз – Жыл басы. Бұл күні еліміздің барлық өңірлерінде жалпыхалықтық мәдени-спорттық іс-шаралар өткізіліп, стильді этноауылдар мен түрлі жәрмеңке ұйымдастырылады, киіз үйлер тігіліп, түрлі жәрмеңке ұйымдастырылып, мәдени шаралар өткізіледі, – деді Сәбит Барлыбаев. Сонымен қатар ол 14-23 наурыз аралығында «Наурыз базарлық» маусымы жарияланатынын баян етті. Дәртүрлі сауда орнында жаппай сатылымдар, жеңілдіктер қарастырылып, халыққа ыңғайлы сауда ісі ұсынылмақ. Ал Наурыз-намадың қорытындысы – 23 наурыз күні Тазару күні деп жарияланып, еліміздің барлық аймағында жалпыұлттық экологиялық акция өткізілімек.

Осылайша, еліміздің рухани қуатын, ұлттық танымын кеңейтетін бірегей мерекеміз жаңаша аталып өтпек. Бұл – халқымыздың рухани имунитетіне, сан ғасырлық берік ұлттық қодына оң әсер етері сөзсіз.

Батырхан СӨРСЕНХАН.

ЕР ЕСІМІ – ЕЛ ЕСІНДЕ

1966 жылдың 13 наурызы күні, 1986 жылы дүниені дүр сілкіндірген Желтоқсан оқиғасының батыры, есімі ел тарихында алтын әріптермен жазылған, ел үшін туған ер, Халық қаһарманы – Қайрат Рысқұлбековтің туған күні. Бүгінде көзі тірі болғанда 58 жасқа толар еді.

ХАЛЫҚ ҚАҺАРМАНЫ ҚАЙРАТ РЫСҚҰЛБЕКОВТІҢ БЮСТІНЕ ГҮЛ ШОҚТАРЫН ҚОЮ РӘСІМІ ӨТТІ

Осы орайда аудан орталығындағы Қайрат Рысқұлбеков атындағы саябақта орналасқан батырдың бюстіне гүл шоқтарын қою рәсімі өтті. Рәсімге аудан әкімі Әлихан Балқыбеков арнайы қатысты.

Алдымен Желтоқсан оқиғасының құрбаны Қайрат Рысқұлбековтің бюстіне гүл шоқтарын қою рәсіміне кезек берілді. Одан соң аудан әкімі Балқыбеков Әлихан Әбілшәулі еске алу жиынына арнап сөз сөйледі.

«Желтоқсан көтерілісінің бас құрбаны болған Қайрат Рысқұлбеков еліміз егемендік алғаннан кейін Қазақстан Жоғарғы Соты Пленумының 1992 жылғы 21 ақпандағы шешімімен толықтай ақталып, оған «Халық қаһарманы» атағы берілді. Халық қаһарманы бүгінде көзі тірі болғанда 58 жасқа толар еді. «Ер есімі ел есінен кетпейді» - демекші, Қайрат Ноғайбайұлының ерлігіне әр уақытта бас иіп, тағзым етеміз. Елімізге тыныштық, әр жаңаға бірлік пен ынтымақ тілеймін. Қазақстанның тұрақты дамуы мен кемелденуі жолындағы еңбектеріңіз табысты, барлық бастамаларыңыз сәтті болсын» - деді аудан басшысы.

Қазақ жастарының рухын асқақтатып, халқымыздың намысының үлгісін көрсетіп кеткен Қайрат Рысқұлбековтің есімі өшпейтіндей еліміздің барлық өңірінде мектеп, саябақ, көшелер мен ескерткіштер бой көтерген. Ал, оның ерлігі мен сойылдай сойып түсер сөздері ұрпақ тәрбиесінде зор рөл атқаруда. Халқымыздың намысын мойындатып кеткен оған ұл туралы осыған дейін талай рет айтылған, айтыла да бермек.

Сонымен қатар, салтанатты рәсімге аудандық мәслихаттың төрағасы Нұрғас Саурықов, аудан әкімдігі бөлімдері мен мекеме басшылары, Мойынқұм ауылдық округінің әкімі Рүстем Тұрарқұл мен ауданымыздағы бірқатар желтоқсаншылар қатысты.

Жиын соңында Биназар ауылдық мешітінің молдасы Қуаныш Есқараев Қайрат Рысқұлбековтің рухына арнап, құран бағыштады.

Елдос ЕРҒАБЫЛҰЛЫ,
«Мойынқұм таңы».
Суретті түсірген автор.

АУДАН ӘКІМДІГІНДЕ

ҰЛТТЫҚ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САНАҒЫ БОЙЫНША ІС-ШАРАЛАР БАСТАЛЫП КЕТТІ

Осы аптада Жамбыл облысы әкімінің 13 ақпан 2024 жылғы №18-ө әкімімен бекітілген Жамбыл облысында ұлттық ауыл шаруашылығы санағын жүргізу жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес аудан әкімдігінің мәжіліс залында аудан әкімі Әлихан Балқыбековтің төрағалығымен 2025 жылы Қазақстан Республикасы бойынша өткізілетін «Ұлттық Ауыл шаруашылық санағы» тақырыбында кеңес отырысы өтті. Кеңеске аудан әкімінің орынбасарлары, ауылдық округ әкімдері, тиісті бөлім және мекеме басшылары қатысты.

Жиын барысында 2024 жылы пилоттық жоба ретінде енгізіліп отырған санақ бойынша тиісті бөлімдер мен ауылдық округ әкімдеріне санақтың жүргізілу алгоритмі түсіндірілді.

Ол бойынша аудан әкімінің үстіміздегі жылдың 28 ақпанындағы №15-ө әкімімен жұмысы топ құрылып, осы әкіммен жұмыс жоспары бекітілген.

Жоспар бойынша биылғы жылы 2025 жылы Мойынқұм ауданында ұлттық ауыл шаруашылығы санағын жүргізуге жәрдемдесу жөнінде аудандық комиссиялар құру, ұлттық ауыл шаруашылығы санағын жүргізуге жәрдемдесу жөнінде әкімшілік – аумақтық бірліктердің тізбесін және шекараларын нақтылау, көшелердің атауын үйлердің нөмірлерін

өзектендіру және нақтылау, іс-шараларды жүргізу, медиа-жоспарды іске асыру респонденттер (ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер, ШФҚ, ДК және ЖКШ) арасында 2025 жылы Мойынқұм ауданының ұлттық ауыл шаруашылығы санағын жүргізу тәртібі мен мақсаттары туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу, 2025 жылғы Қазақстан Республикасының ұлттық ауыл шаруашылығы санағына пайдалану үшін мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінің дайындығын талдау, бау-бақша және (немесе) саяжай бірлестіктерінің (жай серіктестіктер, кооперативтер және тағы басқалар (бұдан әрі бірлестіктер) тізімін қалыптастыру бойынша жұмыстарды жүргізу; әділет органдарында тіркелген бірлестіктерді өзектендіру; есепке алынбаған (әділет органдарында тіркелмеген) бірлестіктерді анықтау; бірлестіктің атауын, бірлестікке кіретін жер учаскесінің мекенжайын, кадастрлық нөмірін және иесінің ТАӘ, жер учаскесінің алаңын көрсете отырып, бірлестіктердің нақтыланған тізімдерін жасау, пилоттық ауыл шаруашылығы санағын жүргізу, картографиялық материалдары (елді мекендердің карталары мен схемалық жоспарлары) жасау, бекіту және ЖОСД-не ұсыну сынды іс-шараларды орындау қажет.

Аудан басшысы ағымдағы жылға пилоттық жоба ретінде енгізіліп отырған «Ұлттық ауыл шаруашылық санағын» №15-ө әкімінің қосымшасына сәйкес әр іс-шараны белгіленген мерзімде аяқтау жөнінде тиісті мекемелерге тапсырма берді.

Елдос ЕРҒАБЫЛҰЛЫ,
«Мойынқұм таңы».

СҰХБАТ

ОРАЗА КЕЗІНДЕ ДҰРЫС ТАМАҚТАНУДЫҢ ТӘРТІБІ ҚАНДАЙ?

Рамазан – мұсылмандар асыға күтетін қасиетті де берекелі ай. Бұл айда балиғат жасына толған, ақыл-есі дұрыс әрбір мұсылманға ораза ұстау парыз болып саналады. Десе де күні бойы аш жүру адам денсаулығына кері әсер етуі мүмкін бе?

Жалпы оразаны қалай дұрыс ұстау қажет? Бұл туралы біздің тілшіміз аудандық орталық ауруханасының дәрігері Құралай Бағзатқызы Айтқұлға жолығып, айтып беруін өтінген еді.

–Құралай Бағзатқызы, алдымен оқырмандарымызға ораза ұстау үшін алдын ала қандай дайындық жасау керек екені жайлы айтып берсеңіз.

– Әрине, ораза ұстау міндетті түрде дайындықты қажет етеді. Гастрит, панкреатит, жүрек қантамыр аурулары, эпилепсия, бронхиалді астма, асқазанның ойық жарасы, темір тапшылығы анемиясы ауруына шалдыққан, қант диабетінің бірінші, екінші типі бар, өтінде тасы бар, гемоглобині алпыстан төмен, ферритиннің деңгейі оннан төмен адамдарға мүмкіндігінше ораза ұстамаған дұрыс. Мұндай кезде дәрігердің кеңесі қажет болады. Ал енді біз оразаға қалай дайындаламыз? Алдымен ағзаны тексерістен өткізіп, жетіспейтін дәрумендерді ішіп, алдын ала тамақтың мөлшерін азайту керек. Мәселен, бес мезгіл емес, үш мезгіл тамақтанып, өзіңіздің асқазан-ішек жолыңыздың жұмысын реттеуіңіз қажет. Одан бөлек ораза ұстау кезінде сіздің басыңыз айналып, көзіңіз қарауытуы мүмкін. Оның барлығы ораза ұстап жатқан кезде кері әсерін тигізуі ықтимал. Сол үшін міндетті түрде алдын ала дайындалу керек. Ол үшін диетолог маманға жүгінуге болады.

–Сәресі уақытында қалай тамақтанған дұрыс?

– Таңертең ашқарынға 200 мл. су ішіп алған жөн. Тек 10-15 минут уақыт өткеннен кейін барып тамақтану керек. Сондай-ақ түйенің сүтін, саумалды ішетін болсақ, ол біздің ағзамызға мол пайдасын тигізеді. Күрделі көмірсуға бай күріш, қарақұмық, тары ботқасын жеуге болады. Онымен қоса ақуыз көзі жұмыртқа жеуге кеңес берер едім. Осындай тамақты жеген адам күні бойына өзін сергек сезінеді.

–Кей адамдарға таңғы уақытта ас батпайды. Сондай жағдайда не істеу керек?

–Таңғы асты, яғни ораза кезінде сәресіні міндетті түрде ішу керек. Себебі біз күш-қуатты тамақтан аламыз. Сондықтан ең бастысы тамақ сапалы болуы қажет. Таңертең күрделі көмірсуға бай күріш, қарақұмық, тары ботқасын, сұлыны және ақуызға бай жұмыртқаны тұщылған майға қхи майы немесе қойдың құйрықмайына қуырып жеген пайдалы. Сонда ас та тез қорытылады, іш қату мәселесі де болмайды.

–Ал ауыз ашарда қандай тағамдар жеген жөн?

– Ауыз ашатын уақыт жеткенде 500 мл. жылы суды асықпай ішіп алу керек. Су ішкеннен кейін бірден тамақтануға болмайды. Себебі адамның өті, асқазан-ішек жолы жұмыс істеуге реттеліп алуы керек. Ораза ұстаушыға шамамен 10-15 минут сыртта жүріп қайтуына, намазқандарға намазын оқып алуына болады. Белгілі бір уақыт өткеннен соң жеңіл тамақты, яғни күріш, бұршақ, жасмықтан қайнатылған сорпаны, маш көжені ішуге болады. Оның қасына жеңіл ақ етті, балықтың, тауықтың етін, көкөністерді қосқан дұрыс. Кешкі ас жеңіл болуы керек, күрделі көмірсуы бар ауыр тамақты жемеген жөн. Өйткені аз уақыттың ішінде сәресіні ішетін уақыт жақындайды. Сол кезге дейін ауызашарға жеген тамағыңыз толыққанды қорытылып үлгермейді.

–Ораза ұстап жүргендерге қандай тамақтан уақытта бастартқаны дұрыс? Үннан жасалған тамақтарды, тәттілерді жеуге бола ма?

–Жоғары сұрыптағы үннан дайындалған бәліш, бауырсақ сияқты тамақтарды шемішке майына қуырып пісіретін болсаңыз, оны көп мөлшерде жесеңіз, ол ағзаға зиян болады. Ал егер оның тек 1-2 данасын ғана жесеңіз, ештеңе етпейді деп ойлаймын. Жалпы жоғары сұрыптағы ұнды арасында екінші, үшінші сұрыптағы ұнға алмастырып, тамақ әзірлеуге болады. Мүмкіндігінше, құрамында маргарині бар шоколад, торт, пирогтан бас тартқан абзал. Себебі ол

біздің ағзамызға ауыр болады. Ораза уақытында ағзамызға демалыс беру маңызды.

–Адамдар ораза кезінде қандай қателікті жиі жіберіп жатады?

–Ең бірінші қателік – ораза ұстаушылардың таңертең сәресіне тек су ішіп ұйықтап қалуы. Ол адамның күні бойы күйзелісте жүруіне, өзін әлсіз сезінуіне әсер етеді. Сондай-ақ болашақта шаштың түсуіне, тырнақтың сынуына, көру қабілетінің нашарлауына, терінің құрғауына, іштің қатуына алып келуі әбден мүмкін. Ал екінші қателік – кешке ауыз ашқан соң шамадан тыс, тоқтаусыз тамақ жеу. Кейбір адамдар майлыны да, тәттіні де араластырып жей береді. Бұл асқазанның жұмысына салмақ салады, сонымен қатар ағзада улану процесінің пайда болуына әкеп соқтырады. Содан адамның құсып, іші өтуі мүмкін.

–Құралай Бағзатқызы, күні бойы аш жүру адам ағзасына қалай әсер етеді?

–Адам оразада сәресіде және ауыз ашатын уақытта тамақтанатындықтан, күні бойына асқазан-ішек үзіліс алады. Бір жылдың 11 айы бойы тоқтаусыз жұмыс істейтін асқазан бір ай бойы демалып қалады. Біз өзіміз еңбек демалысына асыққандай, асқазанымызға да демалыс беру өте маңызды.

Егер ораза ұстаушы жоғарыда атап кеткен талаптарды орындаса, оның беті ағарып, тазарып, өзін жеңіл сезініп, ағзасындағы шлак, токсин, артық су, тұздың барлығы кетеді. Осылайша ол денсаулығын ретке келтіріп алады. Ал мүлде дайындалмаған, денсаулығында кінәрат бар адамдар ораза ұстайтын болса, екі есе күйзеліске түседі.

–Оразаны диета деп ұстайтын адамдар бар. Оны салмақ тастаудың бір әдісі ретінде қарастыру қаншалықты дұрыс?

–Бұл – 100% қате түсінік дер едім. Себебі ораза ұстау – Алланың берген парызы. Ораза кезінде адам тамақты түнде жейді, ал арықтағысы келетіндер салмақ тастауы үшін күндіз тамақтануы тиіс.

–Ораза кезінде ауыз ашқаннан кейін темекі шегуге бола ма?

–Ораза кезінде адам ағзасына зиян келтіретін дүниелерді жасауға болмайды. Бірақ мен болмайды деп айтқаныммен, оны әдетке айналдырып алғандар бар ғой. Қасиетті Рамазан айында ораза ұстайтын адамның ағзасы таза болуы қажет.

–Өмірінде бірінші рет ораза ұстауға ниеттеніп отырған адамдарға қандай кеңес берер едіңіз?

–Алғаш рет ораза ұстайтын адамдар толыққанды ағзасын тексергені дұрыс. Ағзасына жетіспейтін дәрумендер болса, соның орнын толтыру керек. Күні бойы оразадамын деп жатпай, әдетке айналдырған шаруаларымен айналыса бергені жөн. Себебі уақыттың тек ұйықтау, жату мен өткізген адамның ағзасындағы зат алмасу процесінің жұмысы нашарлап, артық салмақ қосуына алып келуі мүмкін.

–Сұхбатыңызға көп рақмет!

Сұхбаттасқан Жолдыбай ДӘМЕТОВ,
«Мойынқұм таңы».

МЕРЕКЕ МЕЗІРЕТІ

КӨРІСУ КҮНІ – АМАЛ МЕРЕКЕСІ

Биыл Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмасына сәйкес, Наурыз мерекесі жаңа форматта тойланады. Осыған орай, ауданда 10 күндік Наурызнама тұжырымдамасының аясында іс-шара жоспары бекітіліп, 14 – наурыз Көрісу күнінен бастап, мерекелік іс-шаралар легі жалғасын табатын болады. Онда халқымыздың ұмыт болған дәстүрлерін, сол дәстүрлерден туындаған әртүрлі ұлттық тағамдарды даярлау әдістері және ұлттық қолөнер бұйымдары дәріптеледі.

14 наурыз – Көрісу күніне орай аудандық орталық кітапхананың «Білім» орталығында аудан әкімдігі ішкі саясат бөлімі, аудандық «Жастар ресурстық орталығы», аудандық орталық кітапхана мен аудандық мәдениет үйінің басшылары бірлесіп, «Көрісу күні – Амаз мерекесі» тақырыбында тәрбиелік маңызы зор іс-шара өткізді. Оған зейнеткерлер, аталмыш мекемелердің қызметкерлері қатысып, бір-бірімен амандасып, жаксылық тілеп қана қоймай, жасы үлкендерге құрмет көрсетіп,

ілтпипат білдірген дәстүрлер көрініс тапты. Сондай-ақ төс қағыстырып, мал-жанының амандығын сұрасты.

Мерекелік іс-шарада аудан өнерпазы

Жанғазы Пәрмешов домбырамен ән шырқап, кештің көркін қыздырды.

Ал ардагер ұстаз Шахарқұл Оспанова: «Бұл күн – «Адам аузы аққа, мал аузы көкке тиді» деп адамның адаммен, жылдың жылмен көрісетін күні.

Бұл күнді Амаз мерекесі деп те атайды. Адамдар осы күні бұрынғы өкпе-ренішін кешіріп, бір-біріне амандық-саулық тілейді. Көрісе отырып, «Бір жасыңмен!», «Жасың құтты болсын!» деп айту керек. Үй ішін жуып, тазалап, ауланы да ретке келтіріп қояды. Көрісу күніне ешкім арнайы шақырылмайды, жайылған дастархан жиылмайды. Адамдар бір-біріне түске дейін көрісіп шығуға тырысады. Көрісе шыққан адамды қабақ шытпай көтеріңкі көңіл күймен қарсы алып, дастарханға шақырады-деді.

Алуа ҰМБЕТҚҰЛОВА,
«Мойынқұм таңы».

Мемлекеттік тілді қолдау, дамыту туралы талаптар мен тәртіптер, сонымен қатар іс жүргізде және сот ісін жүргізуде мемлекеттік тілді қолдау аясының сапалы жүзеге асырылуы, құжат айналымында заң талаптары сақталуы маңызды.

СОТ ЖҮЙЕСІНДЕ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІ ЖЕТІЛДІРУ

Қоғамдық қатынаста тілдің атқаратын рөлі зор. Сондықтан азаматтармен, мемлекеттік органдармен және мемлекеттік емес ұйымдармен қарым-қатынас, өзара байланыс құралы ретінде іс-қағаздардың немесе ресми құжаттардың айналымы мемлекеттік тілде жүргізілуі тиіс.

Қазіргі таңда сот өндірісіндегі құжат айналым бойынша шығыс және ішкі құжаттар мемлекеттік тілде жүзеге асырылуда, оны 100%-ға жеткізіп, сапаны арттыру әрбір маманның міндеті. Мемлекеттік тілдің қолдану деңгейін одан әрі жетілдіріп, оны сот саласында дамытуға ерекше мән беріп, тіл тазалығына қамқорлық таныту қажет.

Халық сотқа мемлекеттік тілде жүгінген болса немесе уәкілетті органдар тереңді мемлекеттік тілде жүргізсе, барлық өңірлерде сот істерін мемлекеттік тілде жүргізуге толық мүмкіндік бар. Аталған мәселені шешу мақсатында сотқа орыс тілінде жиі талап арыз жолдайтын банктік ұйымдар мен мекемелерге сотқа жүгіну, арыз, шағым және талап арыздардың мемлекеттік тілдегі үлгілерін аудандық соттың фронт-кеңесінен және сот кабинетінен қолжетімді түрде алуға болатынын хабарлай отырып, мемлекеттік тіліміздің қолданылу аясын кеңейту мақсатында азаматтардың тіл таңдау құқығын сақтай отырып, іс жүргізу барысында аудандық сотқа жолданатын қызметтік хаттар, талап арыздар, материалдар мен басқа да іс-құжаттарды мемлекеттік тілде жолдауларында сұранамыз.

Мемлекеттік тілдің мәртебесін көтеру мақсатында сотта барлық шығыс және ішкі құжаттар мемлекеттік тілде жүргізіледі. Сонымен қатар өткізілетін іс-шаралардың және БАҚ-та жарияланатын мақалалардың барлығы мемлекеттік тілде жарияланып отыр. Қазақ тілінде жасалған сот актілерінің сапасы назарға алынып, қатесіз, сауатты толтырылуы

бақылауға алынған.

Мойынқұм аудандық сотында іс-жүргізу толығымен мемлекеттік тілге көшкен. «Төрелік» бағдарламасы бойынша сотта іс жүргізу жөніндегі нұсқаулық талаптарына сай, электрондық журналдарға құжаттарды тіркеу тек мемлекеттік тілде жүргізіледі. Мемлекеттік тілді дамытуға арналған жұмыс жоспары жасақталған, ішкі құжат айналымы мемлекеттік тілді қолдануды кеңейту бағытындағы жұмысының көрсеткіші-100%-ды құрайды. Сот жұмысы, өкімдерді шығару, мемлекеттік органдармен хат алмасу тек қазақ тілінде жүргізілуде. Ана тілді дамытуға өз үлесін белсенді түрде қосуда. Мемлекеттік тілдің қолданылу аясын кеңейту мен тілге деген құрметті арттыру мақсатында көптеген мемлекеттік бағдарламалар мен іс-шаралар ұйымдастырылып, күнделікті айналымдағы кіріс-шығыс құжаттардың, ішкі құжаттардың, сот актілерінің сауатты рәсімделуі қадағаланады.

Мемлекеттік тілді білу, оны жетік меңгеру – уақыт талабы. Мемлекеттік тіл еліміздің бүкіл аумағында, қоғамдық қатынастардың барлық саласында қолданылатын мемлекеттік басқару, заң шығару, сот ісін және іс-қағаздарын жүргізу тілі.

Қазақтың біртуар жазушысы Ахмет Байтұрсынұов айтқандай: «Ана тілінде еркін сөйлеп, шын жүрегіңмен құрметтесең ғана өзгелерге де ана тілінді құрметтеге аласың» деп, өз ана тілімізді құрметтеп, мемлекеттік тіліміздің мәртебесін көтеруге қазақтың қара шаңырағының астында тұрған, елім, жерім деген әрбір азаматтың борышы деп есептеймін.

Б.ДАЛИБАЕВ,
аудандық соттың төрағасы.

ЖЫР-ШУМАҚ

АЛТЫН ҰЯ МЕКТЕБІМ

Қош болғайсың, алтын ұя мектебім,
Мен де қанат қағып ұшуға беттедім.
11 жылды 11 күндей бір аттап,
Ордаңда оқып, білім нәрімен көктемдім.

Мұғалімдерім, алғыс айтамын сіздерге,
Бағыт берген ілімді әркез іздеуге.
Ұштастырып тәртіп пен тәрбиені,
Бере білген шәкірт сынды біздерге.

Мектебім бар біАлтынсарин атындағы,
Ерек тулғаның атын алған ғасырдағы.
Түлеткен көптеген балдырғандарын,
Іргелі ғимарат ғой расындағы.

Сыныптастар, мың рақмет өздеріңе,
Сендермен бірге шықтым, өрге міне.
Қымай-қимай бірге өткізген қызықтарды,
Еріксізден қош айтысар кез келді ме?!

Сол күндерім естелік боп сақталар,
Бал кездерім бек жадымда жатталар.
Бүгін қанат қаққалы тұрған шәкірттер,
Ертең «маман иесі» дейтін атты алар.

Қол созғанмын биік-биік заңғарларға,
Сіра, уақыттың заңына талғам бар ма?
Өздеріңізбен бір сыныпта бірге оқыған,
Әйгерімдей қыздарыңызда арман бар ма?!

Тілімнің тізген тіркесін қауым білсін,
Өнеріммен дүйім елге танылдым шын.
Ізімнен ерген іні-сіңілілерім,
Мен сияқты биік шыңдарды бағындырсын.

Әйгерім МОЛДАШ,
біАлтынсарин атындағы орта мектебінің
11-сынып оқушысы.

ІС-ШАРА

ДҮНИЕ АНАЛАРМЕН КӨРІКТІ

Аудандық орталықтандырылған кітапхананың «Коворкинг» орталығында 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күні мерекесіне байланысты аудандық орталық кітапханасы жанынан құрылған «Алтын босаға» қызығушылық клубы мен аудандық балалар мен жасөспірімдер кітапханасы қызметкерлерінің ұйымдастыруымен «Дүние аналармен көрікті» атты әдеби композициялық кеш өтті.

Мерекелік кешке аудан әкімдігінің ішкі саясат бөлімінің қызметкерлері, аудандық Аналар қауымдастығы жанынан құрылған «Ақ әжелер» ансамблі, кітапхана саласынан зейнет демалысына шыққан

Қазақстанның Құрметті кітапханашылары Дария Рысәлдиева, Гүлсім Нарбаева, Кітапхана саласының ардагері төбелгісінің иегері Тамара Әлібекова, зейнеткерлер Бибігүл Сабанбаева, Сәуле Меркібекова,

мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі мен аудандық мәдениет үйінің қызметкерлері қатысты.

Кеш балалар мен жасөспірімдер кітапханасының меңгерушісі М.Сұлтанованың ән-шашуымен басталды.

Кеште кітапханашы осы жолдардың авторы осынау жарқын мерекенің қай кезде де орны ерекше, олай болатыны, аналарға деген ыстық сезім, алғыс пен құрмет, ешқашан сөнбейді деп аналарды мерекелерімен құттықтады.

Өнер және қосымша білім беру мектебінің тәрбиеленушілері, аналарға арналған өлеңдерден әдеби-монтаждарын оқыды.

Шара барысында кітапхана директоры Ғ.Бейсбайқызы кеш қонақтарын құттықтады. Кеште кітапхана ардагерлері мен «Ақ әже» ансамблінің мүшелері де ізгі тілектерін білдірді.

Кітапхана қызметкерлері кеш қонақтарына мерекелік сый-құрмет жасады.

Назира БЕКЕНОВА,
аудандық орталықтандырылған
кітапхананың кітапханашысы.

ПОЛУЧЕНИЕ СВЕДЕНИЙ О НЕДЕЕСПОСОБНОСТИ И ОГРАНИЧЕННОЙ ДЕЕСПОСОБНОСТИ

Комитетом по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан на информационном портале qamqor.gov.kz реализован функционал проверки сведений недееспособности и ограниченной дееспособности.

Указанный функционал создан для удобства и экономии времени граждан, который исключает необходимость направления обращения в уполномоченный орган, ожидая ответа на них в течение 15-20 дней.

Сервис позволяет пользователям интернет-ресурсов, не выходя из дома самостоятельно получать информацию о наличии либо отсутствии сведений специального учета лиц, признанных судом недееспособными и ограниченно дееспособными в максимально короткие сроки.

Всё, что необходимо для получения информации - зайти на портал qamqor.gov.kz. Далее, в разделе Реестр лиц, признанных судом недееспособными либо ограниченно дееспособными ввести ИИН и данные документа, удостоверяющего личность.

После чего в системе формируется справка с возможностью распечатывания её в бумажном виде для представления по месту требования. Данная справка удостоверена посредством электронной цифровой подписи и является официальным документом.

Департамент Комитета по правовой статистике и специальным
учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан
по Жамбылской области.

МҮШӘЙРА

«ӘУЛИЕАТА ШАЙЫРЛАРЫ» ӨЗАРА БАҚ СЫНАСТЫ

Осы жылдың он екінші наурызында Қазақстан Республикасының Халық қаһарманы, жерлесіміз Қайрат Рысқұлбековтің туған күніне орай Жамбыл облыстық «Әулиеата шайырлары» шығармашылық бірлестігінің жетекшісі Мұхит Шолпанқұлұлы Есіркеповтің ұйымдастыруымен онлайн форматта «Қайрат, Желтоқсан, Имандылық» тақырыбындағы мүшәйра өтіп, өз мәресіне жетті.

Әділқазылардың шешімімен бас жүлде – Ақберен Сламбай (Тараз), 1-орын – Айдарова Дана Мұхаметқызы (Мойынқұм), 2-орын – Акимов Шакизат Ақбасұлы (Мойынқұм), Махамбетов Асқар Болатұлы (Тараз), Бекбау Жанаргүл Толашқызы (Тараз), 3-орын – Үркінбаев Әуесхан Асылханұлы (Жуалы), Елеуова Айман Каримқызы (Мойынқұм), Қазмағанбетова Ләззат Сағынтай қызына (Тараз) бұйырды.

Жалпы «Әулиеата шайырлары» шығармашылық бірлестігінің мақсаты облысымыздағы жазба ақындардың өлеңдерін халыққа таныстырып, шеберліктерін арттырып, өзара бірлескен жұмыстар атқару. Жамбыл облысындағы әуесқой ақындарының деңгейін көтеру, біліктіліктерін арттыру, Әуесқой ақындарды біріктіру мақсатында құрылған шығармашылық бірлестік 2023 жылдың қараша айынан бастап ашылды. Жеті адамнан құралған бірлестік бес айдың ішінде 21 мүшеге жетіп отыр.

«Әулиеата шайырлары» шығармашылық бірлестігімен желтоқсан айында Тәуелсіздік күніне орай, 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күніне орай «Ана, Қазақ қызы, Сұлулық» атты мүшәйралар ұйымдастырылды. Мүшәйра жүлдегерлері дипломмен, ақшалай сыйлықтармен марапатталды. Ер Қайраттың туғанына 58 жыл толуына орай ұйымдастырылған мүшәйрадағы ақындардың туындыларын назарларыңызға ұсынуды жөн санадым.

ЕР ҚАЙРАТ

Ер Қайрат, батыр Қайрат ел есінде, Келмесің мініп кеткен кемесінде. Мойынқұм құрсағыңнан айналайын, Құлының ілестірген енесіне.

Бұтағы ерте солған Көктеректің, Ей, тағдыр неге мұнша өкпелеттің? Көк аспан қабақ шытып қатуланып, Көгімнен көз жасыңды төкпелеттің.

Желтоқсан жаңғырып тұр санамызда, Қайрат жоқ бұл күндері арамызда. Қайыспай құрбан еткен шыбын жаның, Жаннатты нәсіп етпей ағамызға.

Тар қапас абақтыда өткен күні, Нұр төкпей тұрып алды көкте күні. Қазағым, елім үшін жан пида деп, Шырылдап шыға берді өктем үні.

Елімді қорғаймын деп шырылдады, Қиылып кете барды шыбын жаны. Көк туды желбіретіп көк аспаным, Қайратын жоқтау айтып сыбырлады.

Оралдың асыл аға кебімнен, Қоштасың туған жерің еліңменен. Жер-Ана құшағыңа басып жатсың, Еріңді елі үшін еңіргенен.

Ақберен СЛАМБАЙ,
Тараз қаласы.

ҚАЙРАТҚА ТАҒЫМ!

Желтоқсанның он алтысы, күн де суық ызғарлы! Алатау тұр түнергендей, жамылып ап ақ қарды! Аланда жүр, жастарымыз, қазағымның қамын жеп, Біздің Қайрат, ортасында, оятқандай ол арды!

Қорқауларын ұрып-соғып, шаштан сүйреп қыздарды, Суды шашып, мұзға орап, тепкіледі ұлдарды. Имандылық тұрса дағы, ел ертені, бойында, Қарсы жүзді, сенге қарай, елең қылмай құз-жарды!

Үстап алып, тоғытты да, камераға шетінен, Санамастан адам құрлы, қақпай ешкім бетінен. «Ұтшыл» деген айып тағып, жекілдеген өскіңге, Шырылдатты, азаптады, «ет кесті ме етінен»...

Қайрат батыр бірі еді, боздақтардың мұндағы, Жалаң жала жолын байлап, тұтқындалды ол-дағы. Ақтық сөзі болды оның «Алла өзі шешеді», Шалғайсыңдар елім үшін, еркек тоқты-құрбан.

Қаһарманы халқымыздың ерлігімен жадында, Айтып кетті аманатын соңғы жазған хатында. Көрмесе де, тәуелсіздік туын көкке тігерін, Білді ерім, қасқалдақтай қиды қаның, жанында.

Тұр қасқайып, ортасында бағымыздың, күлімдеп! Нұрға бөлеп, айналайды, сәуле шашқан күнім кеп! Егеменді еліміздің ұрпақтары иманды, Тағзым етер, дұға жасап, қойып мәңгі гүлін бек!

Айман ЕЛЕУОВА,
Мойынқұм ауданы.

ЕР ҚАЙРАТ

Пленум өтті... Хабарды халық тыңдады, Мәскеуде билік, пікірге көңіл бұрмады. Ғасырдай ширек, басқарған елін қазақтың, Басшысын алып, жараны ескі, тырнады.

Желтоқсан айы. Қазағым жаппай дүрлікті, Көшеге шықты, тастап бар жұмыс, тірлікті. Қаптаған қауым ішінде жүрген Қайрат та, Билікке қарсы, қаһарға мініп, шүйлікті!

Билік те қарап, сол кезде ия, жатпады, Боратты оқты, құлағандарды таптады. Ұмытлды Қайрат алдыға, оған ұнамай - Қыздардың жап - жас, көк мұзда құлап жатқаны.

Биліктің заңы сұрапыл, сұмдық қатал - ды, Халыққа қарсы қастандық, зұлмат жасалды. Сұрапыл сәтте, көрсетіп көзсіз ерлікті, Жас Қайрат біздің, Қаһарман Қайрат атанды!

Желтоқсан. Бізғар. Жағдайы елдің қиын - ды, Мерт болған жастар, жатты ғой болып, үйінде... Сондай бір кезде, ысырып тастап үрейді, Ер Қайрат білем, Аллаға ғана сыйнды!

Сын сағаттарда, Ер Қайрат ерлік танытты, Бағдырап алға, абдырап қалған халықты. Сақ пенен ғұнның сан ғасырдан соң, ұрпағы, Тәңірің қолдап, бермеді қолдан намысты !

Шакизат АКИМОВ,
Мойынқұм ауданы.

ҚАЗАҚТЫҢ СОҢҒЫ БАТЫРЫ

Жырыма бір-ақ жасында, Төмпешік болған қыршындай! Елінің өжет ұланы, Көгінде самғар баршындай. Азатсыз заман тарлығы, Балтырын қысты тырсылдай. Исатай, Кене ізімен, Қалсын ба ол да құлшынбай!

Осы күн әлі зерттелмей, «Оқиға» ғана теңесі. «Көтеріліс» те аталмай, Тарихи алған белесі. Қолында болмай қазақтың, Азаттық, билік, төресі. Боздақтарымыз түйреген, Шоқынған сұмның жебесі.

Өткір намыс қайраған, Жастарың шықты өшіге. Елдік пен теңдік бузылса, Әділдік сұрар көсіле. Дат және назын төккенде, Тақапты қару төсіне. Тәуелсіз елдің таңына, «Шаһид» болардай бәсіре.

Намысы қозып қазақтың, Тәусылды сабыр-мақұлы. Ғасырлар бойы шаңқылдап, Биледі елді жат үні. Қайратты тапты еліне, Аняның алтын жатыры. Ринат ақын айтқандай: «Қазақтың соңғы батыры».

Бүгін аман болса егер, Келер ме жасы, алпысқа? Желтоқсандағы Қайраттың, Ерлігі бізге зор нұсқа. Елдігін қазақ ұшатып, Сәулесін жақты сол тұста. Шайырларының жырымен, Бәленсін «даңқы» алғысқа.

Туылған күнін ескерсін, Ел-жұрты қалған артында. Құраннан сүре бағыштау, Бар еді дінің салтында. «Еркектік тоқты- құрбан» деп, Сөз кетті Қайрат ұртында. Қанжарлы тілді ақындар, Қайратты жырла, тартынба! Асқар МАХАМБЕТОВ,
Тараз қаласы.

ЖЕЛТОҚСАННЫҢ ҚҰЛАГЕРІ

Желтоқсанда желіп өткен құлагерім, Төскейінде аунап өскен құба белдің. Қайраттанып жолға шықтың Қайрат аға, Арқаладың аманатын туған елдің.

Қаймықпадың желтоқсанның ызғарынан, Аяз қысып, жан-дүниенді мұз қарыған. «Еркек тоқты құрбан болды» отан үшін, Тарихымда ұмытылмас із қалдырған.

Жырыма бір жас, жарқ етіпті жасындайын, Тасқа жазып кете бардың ғасыр жайын. Тәуелсіз ел, болайық деп үлес қостың, Қалай аға еңбегінді жасырайын.

Көрмей кеттің тәуелсіздік атқан таңын, Тарихымның парақтарын ақтарамын. Ұрпақ үшін ұлағатты ісің қалды, Қайрат аға, мен өзіңмен мақтанамын.

Имандылық сәулесінен нәр алғандай, Рухы биік елі үшін жаралғандай. Ажалды да, қарсы алды құшақ жайып, О, туған жер байқадың ба, балаң қандай?!

Жағып кеттің тәуелсіздік шырағынды, Жаратқаным жұмақ етсін тұрағынды. Ұмытылмас ерліктерің елің барда, Хақ Тағалам, бас бауырға ұланынды.

Дана МҰХАМЕДҚЫЗЫ,
Мойынқұм ауданы.

ЕСТІ ҰРПАҚҚА ЕСТЕЛІК

Қазағым сақтап жүріп қазақтығын, Басыңа бақ боп қонды ғажап күнің. Қайраттың қайратынан туыңдағы, Алашқа арман болған азаттығың.

Қазағым арманыңа қол жеткіздің, Қаншама қиын қыстау жылды өткіздің. Желтоқсан сонау жылғы үзіп кетті, Арманың аңсап жүрген ұл мен қыздың.

Рухани санамызда жаңғырып бір, Алашқа тәуелсіздік сән құрып тұр. Құдайым қанмен келген азаттықты, Қазақтың мандайына мәңгілік қыл.

Салайын ортаңызға тынған дерек, Жас ақын тарихынды жырлау керек. Байрағы қазағымның биік тұрсын, Қайратта одан төмен тұрмау керек.

Көңілің қашанғы енді алаң болсын, Қазақтың елің тыныш заман болсын. Қазаққа Қайраттайын ұл сыйлайтын, Аналар алтын құрсақ аман болсын.

Әуесхан ҮРКІНБАЕВ,
Тараз қаласы.

СОҢҒЫ ХАТ

Жаным әпкем, Қайраттың! Амансыз ба? Абақты да жатырмын қамақ сызда. Қандай кіна, тағады шенділерің, Абаданға тап келген абайсызда.

Мені - батыр, ал біреу қарақшы - дер, Жас тұлпарға салынды қара шідер. Қазақ қызын қорлаған сарбаздарға, Қолдан қалай береді, намысты ер!

Желтоқсанда Алматы таңы сірі, Шықты жастар алаңға аласұрды. «Шүрегейді» көлінен қуып шығып, Жаңа өкімет тұрғызбақ Алаш ұлы.

Кінам жоқ қой, қай сөзге тоқталамын? Басқалардың қан - терін нокталадым. Тәуелсіздік жолында құрбан болсам, Ертенгі күн әпкеңің, ақталамын!

Қас қарайып, ілініп қара көзім, Нұр құяды санама айтқан сөзің. Иманымның жоғары дәпелі сол - Шыңдық үшін күресер - дарабозың.

Қалмас, сірә хаттарым оқылмастан, Жан дүниемді қопарған жырым дастан. Қалар осы мүрдем де Семейім де, Туған жерден топырақ бұйырмастан.

Жанаргүл БЕКБАУ,
Тараз қаласы.

ҚАЙРАТ РЫСҚҰЛБЕКОВКЕ АРНАУ

Желтоқсанның сол ызғарлы кешінде, Алмалы бақ Алматының төсінде. Жаның қиған қазағым деп бауырлар, Мәңгілікке қалды халық есінде.

Соның бірі Қайраттайын арысым, Шықты алаңға қазағымның қамы үшін, Елін сүйген батыр ұлы намысты, Күреспеді кеудедегі жаны үшін.

Қамалды ғой жырыма бір жасында, Артық етпес теңесек те асылға. Тарихтарда жазылуда есімің, Мәшһүр болып қалсын атың ғасырға.

Әулие ата мекенінде туғансың, Жөрегіңді сонда анаң жуған шын. Он үшінші жүлдызында наурыздың, Ұлтың үшін келген қайсар қыррансың.

Есімің де ел есінде сақталсын, Санасында жазған жырын жатталсын. Еркек тоқтым құрбандыққа қиылған, Өзіңменен елің ылығы мақтансын.

Жұмбақ болып қалды өлімің , алайда , Елің сені ұмытпайды қалайда . Отан үшін отқа түскен асыл - ер , Өмір жолын - үлгі болар талайға

Ләззат ҚАЗМАҒАНБЕТОВА,
Тараз қаласы.

Дайындаған Қуаныш КӨБЕНҒАРАЕВ,
«Мойынқұм таңы».

МАЛ АЗЫҒЫНЫҢ САПАСЫН АРТТЫРАТЫН ӨНІМ

Қазақ ашытқыны нан пісіргенде ғана қолданыныын білетінбіз. Апаларымыз сүтке қосып, сосын үстіне үн себелеп илейтін. Ашытқы қосылған соң, иленген нан бұрынғыдай емес биік болып күмпиіп, көтеріледі. Пісіргенде ісі де жай қамырдікіне қарағанда анағұрлым жақсы болып, тәбетті аша түсетін.

Сол ашытқыны малдың жемазығына қосып берсе де пайдалы болады екен. Анықтамаға қарағанда жоғары тиімді ашытқы комбинациясын жемазыққа қосып берсе, жануарлар мен құстардың иммундық қасиеті артып, түрлі ауруға қарсы тұра алады және тезірек ет алып, күйленеді екен. Белсенді ашытқыны шөпке, сабанға, жемге қосып берсе, жемазықтың дәмі де жақсарып, малдың тәбеті артатын көрінеді. Малдың құстың иммундық қасиетін көтерген соң, оны антибиотик, фермент, аминді қышқыл және дәрумендердің орнын толтырушы деп қарастыруға болады.

Ақпан айында Петропавл қаласында өткен «Qyzyljar Investment Forum» атты экономикалық жиында «Солтүстік» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы, «Qyzyljar» арнайы экономикалық аймағы өкілдері мен инвесторлар арасында құны 128 млрд теңгені құраған 14 меморандумға қол қойылған. Соның бірі – Италияның Милан қаласына жақын орналасқан биотехнологиялық өнімдер шығаратын «Proso» компаниясы. Қазір бұл компания Қытай және Америка нарығына шығуды жоспарлап отыр.

«Өндірісті кеңейту үшін «Qyzyljar» арнайы экономикалық аймағында зауыт құрылысын салуды қолға алдық. Онда белсенді жемазықтық ашытқы өндіріледі», дейді компанияның отандық директоры Сырым Әбілғазиев.

«Prosol Biotech Kazakhstan» компаниясы 2023 жылдың қараша айынан бері «Qyzyljar» АЭА-да резидент болып тіркелген. Олар 2024 жылдың екінші тоқсанында жылына 3 мың тонна жемазықтық белсенді ашытқы өндіретін зауыт құрылысын бастамақшы. Құрылысты 2025 жылы аяқтау жоспарланған. Құйылатын инвестиция көлемі – 2 млрд теңге. «Qyzyljar» АЭА аумағынан жаңа зауыт үшін 3 гектар жер берілмек. Жаңа зауыттың ашылуы арқасында 40 адам жұмыспен қамтылады.

Кәсіпкерлік және индустриалдық инновациялық даму басқармасының басшысы Елдар Ысмағұловтың айтуына қарағанда, зауыт өнімдері отандық фермерлер мен шетелдіктерге сатылады. Құрамындағы протеин мен белоктардың көптігінің арқасында мал төлі тез өсіп, жедел ширайды. Құстардың жұмыртқалауы арттады. Терісінен құнды елтірі иленетін құндыз сияқты сү андары да осы ашытқының арқасында тез жетілмек. Ашытқыны жемазық ретінде балыққа да беруге болады. Жемазықтық ашытқының шикізаты – қызылшаның сірнесі.

«Qyzyljar» АЭА-да зауыт салу туралы шешімге келген себепіміз – мұнда логистикалық жағдай тартымды әрі шикізат көзіне жақын орналасқан. Біздің компаниямыз – биотехнологияның ашытқы өндіру саласы бойынша әлемдегі көшбасшылардың бірі. Тірек зауытымыз Италияның Милан қаласының түбінде орналасқан. Өнімдерімізді әлемнің 50 елінде сатамыз. Болашақта Қытай мен АҚШ нарығына шығуды межелеп отырмыз. Әсіресе Қытай нарығы қызықтырады. Петропавлда зауыт ашу арқылы осы мақсатымызды іске асырымыз келеді», дейді С.Әбілғазиев.

Сонымен қатар ол Қазақстанда агроөнеркәсіптік кешеннің кеңінен дамығаны да инвестордың қызығушылығын тудырғанын айтты.

«Өнімді алушы да, шикізат көзі де дәл жанымызда орналасқан. Алыс шетелге шығармақ болсақ, теміржол мен тасжол бар. Инфрақұрылым жоғары деңгейде дамыған. Сондықтан кәсіпорын салу біз үшін өте тиімді. Кәсіпорынға тек жергілікті қадірларды ғана жұмысқа аламыз. Оларды оқып-үйрету үшін Солтүстік Қазақстан университетімен келісімшарт жасаймыз», деп түсіндірді.

Жақсыбай САМПАТ.

БӨЛІНГЕН ҚАРЖЫ АУЫЛҒА ЖЕТПЕЙДІ

Ауылды көтеруге бағытталған бағдарлама мен құжаттардың саны көбейген сайын салада шешілуге тиіс мәселенің де көлемі ұлғайып әрі күрделеніп бара жатқандай. Сарапшылар ауылға бөлінген қаржы қолжетімді әрі тиімді болуы үшін Агробанк керек дегенді біраздан бері айтып жүр.

Парламент депутаттарының сарапшылардың табандылығы арқасында Үкіметтің көзқарасы дұрысталып, жағдай өзгере бастады. Қазір Ауыл шаруашылығы министрлігі мүдделі мемлекеттік органдармен Агробанк құру мәселесін пысықтап жатқан көрінеді. Бастамаға Ұлттық банк пен Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі де қарсы емес секілді.

Мәселе кеш те болса қозғалды, бірақ көп нәрсені уыстан шығарып алдық. Біз ЕАЭО шарттарын Агро-банкпен байланыстырып қарауымыз керек еді дейді сарапшылар. Ауылды квазисектордағы қаржы институттарының көмегімен аяққа тұрғызамыз деген ұранның үмітті ақтамағаны 2015 жылдары-ақ белгілі болып қалған. Жыл сайын республикалық бюджеттен бөлінетін несиеңің басым бөлігі ірі шаруашылықтар еншісіне тиеді де, шағын фермерлер шөміштен қағыла береді. Үкіметтің ауылға бөлген қаржысының шамамен 86%-ы үлкен кәсіпорындарға тисе, 24%-ы ұсақ шаруашылықтарға бұйырады. Ресейде де Агробанк құру тәжірибесі бар. Сол арқылы агросекторға төмен пайызбен несие беріп, ауыл шаруашылығын құлдыраудан сақтап қалды. Яғни аграрлық банк қиын сәтте «құтқару жастықшасы» міндетін атқара алады.

Сарапшы Бейсенбек Зиябековтің айтуынша, біздің елде ауылды қаржыландыру мәселесі бірізге түсірілмеген. Ауылдың инвестициялық табыс деңгейі де зерттелмеген. Екінші деңгейлі банк өкілдері субсидиялау жүйесі шығынды жауып, өнімнің өзіндік құнын азайтып, ауыл шаруашылығы саласының табыстылығы артқанда ғана қаржы салуға болатынын айтады. Ал мамандар субсидияға бөлінетін қаражат екі еселенсе, жағдай сал де болса жақсарып, жерді сауықтыруға мүмкіндік туады дейді.

Сондықтан бизнестің бұл мәселені айналып өтуінің басты себебі осы екенін екі тарап та мойындайды. «Мемлекеттің бөлген қаржысының біраз бөлігінің ауылға жетпейтіні – айттыла-айтыла әкемденген тақырып. Несиелік серіктестіктердің ауылға несие беру саясатын жүргізуге шамасы жетпей отыр, активтері де, капиталы да аз. 2023 жылғы деректерде 280 мың ауыл шаруашылығы субъектісінің 8 532-сі немесе олардың жалпы санының 3%-дан саз астамы ғана мемлекеттік мекемелер арқылы несие алғаны айтылған. Ал банктерден несие алған шаруалардың үлесі бұдан да аз. Себебі міндетті түрде кепілге мұлік қоюы шарт, одан өзге қаржылық есептілік пен тұрақтылыққа қатысты талабы да қатал. Демек еліміздегі барлық шаруаның 5%-ға жуығы ғана несиеге қол жеткізе алады. Қолдың қысқалығы мен қаржының тапшылығынан шаруалар бәрін үнемдеуге мәжбүр. Жоғары сапалы тұқым, тыңайтқыш, пестицид, құрал-жабдық пен жанар-жағармай материалдарын жеткілікті

мөлшерде алуға мүмкіндік шектеулі. Ресейдің шекаралас облыстарындағы астықтың өзіндік құны Қазақстанмен салыстырғанда 1,5 есе төмен. Ресей фермерлері бұған мамандандырылған ауыл шаруашылығы банкінен арзан және ұзақмерзімді несие алу арқылы қол жеткізді. Ал Өзбекстандағы Агробанк 2009 жылдан бері жұмыс істейді», дейді ол.

Б.Зиябековтің айтуынша, Агробанкін ашуға кедергі болып, қарсылық танытып келген топтардың мәселі қайта басталды. Үкімет мұндай қаржы ұйымының қажеттілігін енді түсінді.

«Мұндай банкті әуелде мемлекет балансында ұстап, кейін жекеменшікке беруге болар еді. Бірақ біздің елде салалық банктерді ашуда кедергі көп. Қолданыстағы заңдар, оның ішінде «Қазақстан Республикасының банктер қызметі туралы» заңы бойынша «Тұрғын үй құрылыс жинақ банкінен» өзге бірде-бір банк мамандандырылған банк бола алмайды. Егер осы норманың күші жойылса, атқарлық банктің ашылуына кедергі де жойылады. Күні бүгінге дейін қабылданған заң күші бар құжаттарда ауылды қаржыландыру тетігі қарастырылмапты. 1998 жылы ауыл шаруашылығының даму стратегиясы деген үш жылдық бағдарламада осы мәселенің шет-жағасы айтылған. Бірақ соңғы нәтижеде мүдделі топтар ауылды тек бидаймен ғана байланыстырып қарады да басқа мәселе ұмыт қалды», дейді.

Ол аграрлық банк ашуды заңға өзгерістер енгізуден бастау қажеттігін айтады. Баяндауынша, арнайы банк жұмыс істеген жағдайда ғана бөлінген қаржы да берекелі болады.

«Әлемдік тәжірибеде ауылға қатысты мәселенің бәрі аграрлық, кооперативтік банктер немесе мемлекет-жекеменшік серіктестік түріндегі банктер арқылы шешіледі. Қаржыландыру мәселесі де сол банктердің ұсынысы негізінде реттеліп отырады. Банк басшыларының ұсынысында жергілікті кәсіпкерлердің бизнес жобасы ескеріледі. Бұл ауылды қаржыландырудың көпдеңгейлі жүйесін қалыптастырар еді», дейді Б.Зиябеков.

Агробанк құру туралы әңгіме қозғалса, мемлекет осыған дейін мамандандырылған банктің бірнеше рет банкротқа ұшырағанын алға тартатын. Экономист Қуаныш Айтахановтың сөзінше, алайда қиын-қыстау шақтарда тек ауыл шаруашылығы банк емес, бүкіл банк жүйесі дағдарыспен бетпе-бет қалды. Олардың кейбірін мемлекеттік қолдау арқасында түзеп алғанымызды бәрі біледі.

«Халықтың 46 пайызы ауылда тұрады. Демек банк клиенттерінің саны кемі 1 млн адам деген сөз. ЕАЭО-дағы серіктес ел РФ мен Белоруссиядағы агро-банктердің барлық аймақта филиалы бар. Әлемнің 90 елінде ауыл шаруашылығы банкі жұмыс істейді деген деректің өзі біз көзге ілмей отырған мәселені қаншалықты өзекті екенін көрсетіп тұр. Ауылға қаржы жеткілікті бөлінеді. Демек «Агробанк несиеінің пайыздық үстемесін ауылға бөлінген демеу қаржы арқылы да жеңілдетуге болады. Пайыздық мөлшерлемелерді мемлекет есебінен төмендету үшін субсидия бөлуге тиіспіз», дейді Қ.Айтаханов.

Гүлбарыш АЙТЖАНБАЙҚЫЗЫ.

НҰРЛЫ БЕЙНЕҢ ЖАДЫМЫЗДА
ТҰРАДЫ

А.Назарбеков ауылының тұрғыны болған ардақты ұлымыз, жанашыр бауырымыз **Момынов Нұрлан Бейсенбайұлы** егер тірі болғанда 17-наурызда еңселі 50 жасқа толар еді. Айналасына шуағын шашып жүретін, бауыр-машыл, жаны жайсаң асылымыз 23 жыл бұрын небәрі 27 жасында өмірден озды.

Аңқылдаған, жарқылдаған асылымыз егер ортамызда жүргенде ердің жасы 50-ге толар жасын жасап, арқа-жарқа болып бірге тойлар едік-ау деп өкініштен өзегіміз өртенеді.

Бауырымыз өте мейірімді, еңбекқор, қамқор, көпшіл жан еді. Орны бөлек ерекше жаратылған жан болатын.

«Өлі риза болмай, тірі байымайды» - демекші, Алланың рақымына сүйеніп, ардақтымыздың әруағына құран бағыштап, сағынышпен еске аламыз. Сен әрдайым біздің жүрегіміздің төріндесің. Нұрлы жүзің, әрбір сөзің біздің жадымызда жаттаулы. Жатқан жерің жайлы, иманың жолдас, алдың пейіш, артың кеніш болсын.

Бір Алланың дегеніне бағынып,
Еске алады ата-анаң, бауырларың сағынып.
Ортамызда жоқтыңды ойласақ,
Жүрек сыздап, жас келеді ағылып....

Өте шықты зымырап 23 жыл,
Тірі болсаң келер едің 50 жасқа.
Дұға тілеп рухыңа жақындарың,
Сағынышпен еске аламыз бүгінде.

Еске алушылар: әке-шешесі **Бейсенбай-Серікқұл**, бауырлары, келіндері, **Нұрмағанбет-Болатөз**, **Тұрғанғали-Әлима**, **Нұрғали-Бағдаш**, қарындасы **Сақып**, қызы **Динара**.

ЖАС КЕЛСЕ, ІСКЕ

ЕЛ ЕРТЕҢІ – БІЛІМДІ ЖАСТАР

Егеменді еліміздің тірегі – білімді, тәрбиелі жастар, яғни еліміздің мәртебесін көкке көтеріп, экономикасы мен демократиясын көтеретін ол әрине – жастар.

Қазақ елінің болашағы білімді, саналы, тәрбиелі ұрпаққа ие. Ел ертеңі бүгіннен басталатынын білген ата-бабаларымыз, дана халқымыз «Бала-өмір жалғасы» деп білген, солайша, бала тәрбиесін маңызды деп санап, ерекше көңіл бөлген. Бала тәрбиесі ең алдымен аға ұрпақтан, жас жеткіншекке деген сүйіспеншілігі мен қамқорлығынан, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасқан адамгершілік ізгі қасиеттердің жиынтығынан туындайды. Атадан балаға ұласатын ұлттық құндылықтар сезім арқылы жүректен-жүрекке беріліп отыр. Сондықтан егеменді елдің жарқыраған жастарының санасына осы ұлағатты қасиеттерді сіңіре білудің мәні зор.

Адамның адам болып қалыптасуына атаның тәрбиесінен бөлек мұғалімнің де тәрбиесі қатар жүреді екен. Алайда, өз сана сезімінің арқасында түзу жолдан таймай, үлкен белестерді бағындырып, жетістікке жетіп жатқан жандар жетерлік. Осы себептен жастар әрдайым өздері талпынып, жиі ізденісте болулары тиіс.

Жастарымыз биік рухты, намысшыл, патриот болса еліміздің еңсесі де биік болады. Қазақ елінің мәңгілік ел қылатын біздер, жарқын жастар. Ел бейбітшілігін сақтап, қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған заманда өмір сүрімізді қамтамасыз етудіміз керек.

Ал қазіргі таңда Президентіміз Қ.К. Тоқаев қазақ елінің биіктен көрінуіне, дамыған елдер

қатарына кіруіне үлесін қосып келе жатыр. Қазақ еліміздегі бейбітшілік пен ынтымақтастық арқасында осындай жетістіктерге қол жеткізіп келеміз. Білім мен ғылым дамыған заманында жоғары деңгейдегі мектептер мен жоғары оқу орындары, балабақшалар салынууда. Сонымен қатар, түрлі мамандықтар пайда болып, елдің дамуына үлес қосатын азаматтарды, жас-өспірімдерді қолдап жатыр.

«Арыстандай айбатты,
Жолбарыстай қайратты,
Қырандай күшті қанатты,

Мен жастарға сенемін!» деп айтқан Мәжжан атамның сөзінен жастарға үлкен сенім артып кеткендігін байқауға болады. Сол себепті, біз үшін жандарын қиған ата-бабаларымыз үшін барымызды салып қолдан келгенше елімізді өркендетейік.

Мені халқымынң болашағы қандай болатыны өте қатты толғандырады. Қасымда жүрген жасөспірімдерге қарап, өзіме қарап еліміздің ертеңі жарқын болатынына сенуге болады. Мен үшін мемлекетіміздің абыройы әрқашанда биік. Жаңа Қазақстанды бірге өркендетіп, қастерлі отанымыздың тұғырынын биік ұстайық. Білімімізді шыңдап, қазақ еліміз, атамекен жерімізді дамытуға үлесімізді қосайық! Менің айтағым, Қазақстан мемлекетінің болашағы өскелең ұрпаққа тәуелді. Қазір білектің емес, білімділердің заманы. Ал, білімді болу үшін оқу керек, оқу үлкен сабырлықты, ізденісті, тәрбиені талап етеді. Осы керектілердің жолында жүріп жұмыс жасайық. Қазақ елі үлкен белестерге жете алады, егер, білімді жастар болса!

Ж.ҚУАНЫШОВА,
«Жастар ресурстық орталығының»
ақпараттық-таңдау бөлімінің
басшысы.

ҚОҒАМ ДЕРТІ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КҮРЕС-
БАРШАМЫЗҒА ОРТАҚ ІС

Адамзатқа ертеден таныс сыбайлас жемқорлық – заманмен бірге өсіп-өркендеп, небір тегеурінді қарсылықтарға төтеп беріп, қайда мол қаражат, пайда болса, сол жерге тамыр жайып, бүгінге дейін жойылмай отырған қауіпті кеселдің бірі.

Басқа дамушы елдер сияқты, біздің жас мемлекетімізді де жегі құрттай бұл кесел айналып өткен жоқ. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заң қабылданғаннан бері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер дәйектілікпен жүзеге асырылуда. Осы бағыттағы шаралар мен көкейтесті мәселелерді шешуде заңдылықты жетілдіру жұмыстары тұрақты түрде жүргізіліп келеді. Жалпы алғанда, қабылданған кешенді шаралар нәтижесінде сыбайлас жемқорлық көріністерінің азаюы байқалады. Сыбайлас жемқорлықтың жиі бой көрсететін, ең қауіпті түрі-парақорлық. Бірінші кезекте пара берудің себептерін, пара алудың жағдайларын түп-тамырын жою үшін қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет. Яғни пара беру де, пара алу да пайдалы болмайтындай, үлкен қылмыс ретінде саналатындай жағдай, қоғамдық сана қалыптасуы қажет. Парақорлық мемлекеттік аппараттың қалыпты қызмет етуіне бөгет болып, билік және басқару органдарының беделіне нұқсан келтіреді, заңдылық қағидаларын жоққа шығарып, азаматтардың конституциялық құқықтары мен заңды мүдделеріне қысымшылық жасайды. Парақорлықтың алдын алу, жолын кесу, ашу және тергеу жұмыстары жоспарлы түрде жүзеге асырылып келеді. Бүгінгі таңда әлеуметтік аурудың алдын алу және әшкерелеу үрдісі жылдан жылға өсе түсуде. Парақорлықпен елімізде көбіне-көп қолында билігі бар, шешім шығаруға, бөліп бергізуге өкілеті жетегін қызметкерлерінің айналысып отырғанын көрсетіп берді.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас

жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлықпен күресті барлық мемлекеттік органдар мен лауазымды тұлғалар жүргізуі тиіс. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдар туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылып келеді. Соның ішінде, халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан кез-келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз керек. Парақорлық мемлекеттік органдардың тиісті қызмет атқаруына кері әсерін тигізіп, беделіне абыройсыздық ұялатады, заңды қағидаларды теріске шығарып, азаматтардың конституциялық құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына түрткі болады.

Қазіргі таңда қоғамымызға қауіп төндіріп, орасан кесел келтіретін осынау келеңсіз әлеуметтік құбылысқа қарсы шаралар қатаң қолға алынып жатыр. Жемқорлықпен күрес арнайы дайындалған мемлекеттік бағдарлама негізінде жүзеге асырылуда. Еліміздің өркеніетін дамытысы келетін, өз ортасын құрметтейтін әрбір азамат мемлекеттің ішіндегі тәртіпті белгілі бір жүйеге келтіруге, ел ішіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз етуге мүдделі және оның алдындағы басты парызы. Қоғаммен бірге өркендеп, етек жайып, етене сіңісіп келе жатқан бұл кеселдің тереңнен құлаш жаймауына өз үлесімізді қосу және оған тосқауыл болу-біздің басты міндетіміз.

Еңлік ҚАЛЫМБЕТОВА,
аудандық АХАТ бөлімінің басшысы.

БІЛЕ ЖҮРІҢІЗ

ҰБТ ҰЗАҚТЫҒЫ – ТӨРТ
САҒАТ БОЛАДЫ

Тестілеу ұзақтығы – төрт сағат (240 минут). Сондай-ақ, ерекше білім беру қажеттіліктері бар талапкерлер үшін қосымша 40 минут уақыт қарастырылған.

«Тестілеу кезінде талапкерлерге бірнеше үзіліс беріледі. Тестілеудің 60 минуты өткеннен кейін 2 минут, 120 минуттан кейін 3 минут және 180 минуттан кейін 3 минут көлемінде үзіліс беріледі. Бұл уақытта тестке қатысушылар жаттығу жасап, су ішіп, өздерімен бірге алып келген шоколадты жей алады».

Шығармашылық бағытты таңдаған талапкерлерге тапсырмаларды орындау үшін 70 минут беріледі. Олар ҰБТ-ны екі пән – «Қазақстан тарихы» және «Оқу сауаттылығы» бойынша тапсырады.

Шығармашылық мамандықтан басқа мамандыққа ауысуға ниетті студенттер үшін тестілеу ұзақтығы – 130 минут. Тестке қатысушылардың бұл санаты таңдауы бойынша екі бейіндік пән бойынша тест тапсырады.

Өз мамандығы немесе сабақтас бағыт бойынша оқуын жалғастыруды жоспарлап отырған колледж түлектеріне ҰБТ-да 120 минут беріледі. Осы уақыт ішінде олар жалпы кәсіптік және арнайы пәндер бойынша тапсырмаларды орындайды.

Ұқсас мамандықтар бойынша оқуды жалғастыруды жоспарлап отырған шығармашылық бағытты тамамдаған колледж түлектері үшін тестілеу уақыты – 80 минут. Олар ҰБТ-ны бір арнайы пән бойынша тапсырады.

Куаныш КӨБЕНҒАРАЕВ,
«Мойынқұм таңы».

ОРМАНДАРДЫ
ӨРТТЕН САҚТАЙЫҚ

Орман өрті – абайсыз жағылған өрт, сөнбей қалған шоқ, кейде найзағайдан пайда болатын апат. Ол кейде сөнбеген темекі тұқылын көлік терезесінен лақтыра салатын шылмықорлардан шығады. Қауіпті өрт шығарушыға кейбір шаруа қожалықтарының жұмысшыларында жатқызылған жөн. Олар шөп шабу науқаны кезінде ұшқын сөндіргіші жоқ трактормен жұмыс істеп, дала өртінің шығуына себепкер болады. Өрт қауіпсіздігі ережесіне бейқамдылық танытатын «табиғат ауесқойларының» қатарында орман аумағында демалу, жеміс-жидек, саңырау құлақ, емдік шөп жинау мақсатында және өзен-көл жағалауына демалуға келетіндер де бар. Орманшылар ересектер мен балалар арасында түсіндіру жұмысын әрдайым жүргізіп келеді. Орман қорына кірерде барлық жерде көрініп тұратындай, келушіге алдын ала ескертетін өртке ұқыпсыз қараудан сақтандыратын аңшап, панно, плакаттар ілініп тұрады.

Қазақстан Республикасының Орман кодексі бойынша және Қазақстан Республикасы Үкіметімен бекітілген өрт қауіпсіздігі ережелерінің талабына сәйкес, құраған шөптесін бар жерде, сонымен қатар ағаштың астында от жағуға тығым салынады. Мемлекеттік орман қоры аумағында жұмысын жүзеге асыратын жеке тұлғалар, орман қорына кірер және шығар алдында өрт қауіпсіздігі ережесін сақтау тиіс. Орманда өрттің алдын алу, санитарлық жағдайды сақтау, ағашты зақымданудан қорғау – негізгі мақсат. Қазақстан Республикасының әкімшілік құқықбұзушылық туралы кодексінің 367-бабы негізінде аталған ережелерді бұзған тұлғалар әкімшілік жауапкершілікке тартылатынын атап өткен жөн. Орман қорында дала өртінен көрген азаматтар ол жөнінде « Ұланбел ормандарды және жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі мекемесі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің қызметкерлеріне (телефон: 8(72642) 5-20-07) және мемлекеттік өртке қарсы қызметіне (телефон: 101) хабарлаулары керек.

М.МАНСҰРБАЕВ,
«Ұланбел ормандарды және жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі мекемесінің» орман өрт сөндіру станциясының басшысы.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Ulytau Resources» ЖК жоба бойынша мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүзеге асыру үшін ашық жиналыстар нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізудің басталғаны туралы хабарлайды жобаға ықтимал әсерлер туралы есеп 2024-2028 жылдарға арналған «Жусандалинское» кен алаңында барлау жоспары блок алаңында қатты пайдалы қазбаларды барлауға 2022 жылғы 06 қазандағы № 1860-ЕЛ лицензиясына L-43-125-(10в-5г-2,3,4,6,7,8,9,10,11,12,13,14) (үшаскенің координаттары: 1) 44°35'00 с.е., 74°26'00 ш.б.; 2) 44°34'59 с.е., 74°28'59 ш.б.; 3) 44°34'00 с.е., 74°28'59 ш.б.; 4) 44°33'59 с.е., 74°29'58 ш.б.; 5) 44°33'00 с.е., 74°29'58 ш.б.; 6) 44°33'00 с.е., 74°28'59 ш.б.; 7) 44°32'00 с.е., 74°28'59 ш.б.; 8) 44°32'00 с.е., 74°25'01 ш.б.; 9) 44°33'59 с.е., 74°25'01 ш.б.; 10) 44°34'00 с.е., 74°26'00 ш.б.).

Аумағына әсер етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі: Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданы, Ақсуіек кенті, Ақсуіек кенті (44°37'25" с.е. 74°30'28" ш.б.).

Қоғамдық тыңдаулар 2024 жылғы 25 сәуірде сағат 11:00-де, Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданы, Ақсуіек кенті, Ақсуіек кенті кенті, әкімдік ғимараты мекенжайы бойынша өтеді. Zoom платформасында тыңдауға қатысу үшін онлайн қосылуға сілтеме: <https://us04web.zoom.us/j/71175572913?pwd=jwSnuYMoRBEGy6IkiiEMWmP3mZl4c1>

Конференция идентификаторы: 711 7557 2913

Кіру коды: 0XuRh7
Тапсырыс берушінің деректемелері: «Ulytau Resources» ЖК, 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қ., «Есіл» ауданы, Сығанақ көшесі, № 17г үй, БСН 220740900176 бас директор: А. С. Баялинов. Байланыс: тел.+7 707 555 1335, e-mail: bayalinovayan@gmail.com.

Әзірлеуші туралы мәліметтер: АЖ «Экожоба 2017», Қарағанды қ., Қазыбек би ауданы, көш. Амангелді, 79. ЖСН 741016400109, өкілі: Обжорина Т.Н., Байланыс телефондары: тел.8 (776) 526-31-31, электрондық поштасы: tanya_ob80@mail.ru.

Қоғамдық тыңдау материалдарымен сайтта танысуға болады <https://ecoportal.kz> «жарияланған тыңдаулар» бөлімінде және <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhambyl-tabigat/contacts?lang=ru> «қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде.

Жобалық материалдар бойынша қосымша ақпаратты 8 (776) 526-31-31, e-mail: tanya_ob80@mail.ru.

Ескертулер мен ұсыныстар «Жамбыл облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ электрондық мекенжайы бойынша тыңдау басталғанға дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей қабылданады, upr.taraz@zhambyl.gov.kz және сайтта <https://ecoportal.kz/>, сондай-ақ пошталық мекенжайы: Жамбыл облысы, Тараз қаласы, Абай көшесі 133А тел.: 8 (7262) 45-15-03.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ЧК «Ulytau Resources» сообщает о начале проведения общественных слушаний в форме открытых собраний для осуществления государственной экологической экспертизы по проекту Отчет о возможных воздействиях к проекту План разведки на рудном поле «Джусандалинское» на 2024-2028 гг. к Лицензии № 1860-ЕЛ от 06 октября 2022 г. на разведку твердых полезных ископаемых на площади блоков L-43-125-(10в-5г-2,3,4,6,7,8,9,10,11,12,13,14) (координаты участка: 1) 44°35'00 с.ш., 74°26'00 в.д.; 2) 44°34'59 с.ш., 74°28'59 в.д.; 3) 44°34'00 с.ш., 74°28'59 в.д.; 4) 44°33'59 с.ш., 74°29'58 в.д.; 5) 44°33'00 с.ш., 74°29'58 в.д.; 6) 44°33'00 с.ш., 74°28'59 в.д.; 7) 44°32'00 с.ш., 74°28'59 в.д.; 8) 44°32'00 с.ш., 74°25'01 в.д.; 9) 44°33'59 с.ш., 74°25'01 в.д.; 10) 44°34'00 с.ш., 74°26'00 в.д.).

Перечень административно-территориальных единиц, на территории которых может быть оказано воздействие и на территории которых будут проведены общественные слушания: Жамбылская область, Мойынқұмский район, Ақсуіекская п.а., Ақсуіек (44°37' 25" с.ш. 74°30' 28" в.д.)

Общественные слушания состоятся: 25 апреля 2024 года в 11:00 по адресу: Жамбылская область, Мойынқұмский район, Ақсуіекская п.а., Ақсуіек, здание Акимата.

Ссылка на онлайн подключение для участия в слушаниях на платформе Zoom: <https://us04web.zoom.us/j/71175572913?pwd=jwSnuYMoRBEGy6IkiiEMWmP3mZl4c1>

Идентификатор конференции: 711 7557 2913

Код доступа: 0XuRh7.
Реквизиты заказчика: ЧК «Ulytau Resources», 010000, Республика Казахстан, г.Астана, район «Есіл», улица Сығанақ, дом № 17г, БИИ 220740900176 Генеральный директор: А.С. Баялинов. Контакты: тел.+7 707 555 1335, e-mail: bayalinovayan@gmail.com.

Реквизиты разработчика: ИП «Экопроект 2017», г.Караганда, район им.Казыбек би, улица ул. Амангелды, 79. ИИН 741016400109, представитель: Обжорина Т.Н., Контакты: тел.8 (776) 526-31-31, эл.почта: tanya_ob80@mail.ru.

С материалами общественных слушаний можно ознакомиться на сайте <https://ecoportal.kz/> в разделе «Общественные слушания» и <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhambyl-tabigat/contacts?lang=ru> в разделе «Общественные слушания».

Дополнительную информацию по проектным материалам можно запросить по тел. 8 (776) 526-31-31, e-mail: tanya_ob80@mail.ru.

Замечания и предложения принимаются не позднее 3 рабочих дней до начала слушаний по электронному адресу ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Жамбылской области», upr.taraz@zhambyl.gov.kz и на сайте <https://ecoportal.kz/>, а так же почтовый адрес: Жамбылская область, г.Тараз, ул.Абай 133А тел.: 8 (7262) 45-15-03.

Бас директор - Олжас ИЕНБЕРГЕН
Бас редактор - Елдос ЕРҒАБЫЛҰЛЫ

МЕНШІК ИЕСІ:

"Мойынқұм аудандық
"Мойынқұм таңы" газетінің
редакциясы" жауапкершілігі
шектеулі серіктестігі

Жамбыл облысы,
Мойынқұм ауданы,
Мойынқұм ауылы,
Амангелді көшесі
№68 "г"

ТЕЛЕФОНДАР:

Бас редактор
2-49-30 /факс/
Бас редактордың
орынбасары 2-14-06
Тілші 2-49-11

Газет антасына 2 рет сейсенбі,

жұма күндері шығады. Редакция автордың көзқарасы мен
жауап қайтарылмайдды. Газет «Қанатты қалам әлемі»
ЖШС баспаханасында басылды.
Мекен-жайы: Тараз қаласы, Төле би 36 Б.
Есеп шот: KZ65601A161000012151, АҚ «Halyk Bank»

Газет Қазақстан

Республикасының Мәдениет
және Ақпарат министрлігінде
тіркеліп, тіркеу туралы
№12952-Г куәлік берілген
(02.08.2012ж. Астана қаласы)